

Oude Kerk, 2 februari 2025

ZWO-dienst

ds. Johan Meijer

---

gelezen: I Korinthiërs 12: 37-31A, Lucas 4: 21-30

titel: over beperkende grenzen heen

overdenking

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

lieve mensen van God,

|

Al zeventien jaar, vanaf de kleuterschool, zijn wij vrienden voor het leven. Hij is een achterneef van mij en samen met zijn broer en diens vriendin ontmoeten we elkaar jaarlijks rond, of naar aanleiding van Nieuwjaar. Dat is altijd een feest van herkenning, zijn met mensen, met wie je de oudste grond van je leven deel. En wat zijn we verschillend in wat we in het leven zijn gaan doen, onze beroepen liggen erg ver uit

elkaar, hij chemicus, ik dominee. Beiden zijn we ongeveer even lang aan het werk en vragen we elkaar ieder jaar of dat nog goed bevalt, is het antwoord van beiden was ook deze keer weer een overtuigd 'ja'.

II

'Dat ieder op zijn plaats een levend lidmaat zij', we zongen het met woorden van dat heel bekende en eeuwenoude Pinksterlied 'Kom, laat ons deze dag'. Het lied dat we zongen in aansluiting op de lezing uit I Korinthiërs 12, over het lichaam en de verschillende onderdelen daarvan, over de verschillende uiteenlopende gaven die in dat éne lichaam aanwezig zijn, en over de noodzaak om die gaven te bundelen tot een levend geheel. Waarbij we ieder op onze plaats een levend lidmaat mogen zijn. Het woord lidmaat stamt van het lichamelijke woord ledemaat. En ieder op zijn plaats dus.

III

Nou klinkt dat misschien als een enorm open deur en als een wel heel bekende boodschap. Iedereen heeft een andere gave en al die uiteenlopende gaven heb je nodig om een goed functionerende gemeenschap te zijn. Een gezond organisme, waarin je de dingen organisch laat groeien. Dat is een heel eigentijdse uitdrukking, iets organisch laten groeien, dus: op een natuurlijke wijze.

IV

Iedereen die ook maar iets te maken heeft met menselijk samenzijn of menselijk samenwerken, weet hoe mis dat kan gaan. Hoe het lichaam van samen niet in evenwicht is, hoe verhoudingen tussen de verschillende onderdelen verstoord kunnen raken. Hoe iemand zich niet op zijn plaats kan voelen. Lang niet iedereen die je de vraag stelt of het werk nog goed bevalt kan er zo ja op zeggen als mijn achterneef en ik. Niet iedereen die je de vraag stelt of het in de familie- of vriendenkring nog een beetje goed loopt, kan er ja op zeggen. Niet iedereen voelt zich op haar plaats of in zijn element.

V

Niet op je plaats zijn, kun je ook letterlijk nemen, dat is wat Jezus bedoelt, als je in je eigen moederdorp of vaderstad iets kritisch, iets profetisch wilt zeggen. Dan kan men al gauw zeggen: ach, wat verbeeldt hij zich wel niet, hij is er gewoon één van de timmerman. En dan kun je in het geval van Jezus er één van God wezen, in de zin dat je zoon van God bent, de profeet in eigen vaderstad wordt niet geëerd. Profeteren in eigen vaderstad, of moederhuis, je kunt dat letterlijk nemen als jij in jouw eigen familie een kwalijk patroon ziet, en dat probeert aan te geven en je komt veel te dichtbij de waarheid en wordt keihard weggehoond of uitgerangeerd. Maar ook in groter verband: sowieso kritisch of profetisch zijn wordt je niet in dank afgenomen. Als het leven van bisschop Mariann Edgar Budde niet meer veilig is, omdat ze Mr. President om mededogen vroeg.

Of jou wordt sowieso letterlijk of via social media de mond gesnoerd als je het opneemt voor welke kwetsbare ander dan ook. Wij leven in een zeer zorgelijke samenleving en wereld, lieve mensen. Waar de gave van de open ogen niet meer gebruikt mag worden, of het talent van de liefdevolle, maar open mond, daar raakt het lichaam ontwricht. Daar is de gemeenschap uit balans en geldt langzamerhand dat woord gemeenschap niet meer.

VI

Paulus schrijft zijn brief aan de Korinthiërs niet voor niets natuurlijk. Al hoe jong de gemeenschap van de Mensen van de Weg, zoals de eerste Christenen werden genoemd, ook was, er was -hoe kan het ook anders in een mensengemeenschap- al meteen hommeles. De één wilde dit, de ander dat. De één dacht de baas te zijn, de ander werd aan de kant gedrukt. Wie geld had, had meer in te brengen, dan wie niets had. Ja logisch, zou je zeggen. Nee, niet logisch in een gemeente van de Heer, daar zou meer of minder nooit mogen gelden. Jullie zijn allemaal gelijk in waarde, en allemaal ongelijk in je gaven. Vul je elkaar aan, dan komt er balans, dan komt er een levend, organisch geheel. Werk je elkaar tegen, of weg, dan gaat het faliekant mis.

VII

Onze lezing uit I Korinthiërs 12 eindigde zo: 'Richt u op de hoogste gaven'. Met andere woorden, doe je best in waar jij goed in bent. Maar wat dan volgt, geeft dat lichaam waar Paulus het over heeft pas echt Geest en Ziel. Want wat zegt hij? 'Maar eerst wijs ik u een weg die nog voortreffelijker is', en dan breekt hij uit in een gezang, in het hoge loflied op de liefde, dat wereldberoemde I Korinthiërs 13, geloof, hoop en liefde, maar de meeste is de liefde. Alsof hij wil zeggen: ik heb jullie de handreikingen voor efficiënt samenwerken geboden, voor organisch gemeente-zijn, voor een functionele organisatie, als was het een soort beleidsplan. Maar zonder het volgende heeft het geen enkele zin, namelijk liefde. En dat is niet liefde die je aan komt waaien, of die door vlinders in je buik als vanzelf gaat, maar dat gaat om liefde waar je je best voor moet doen. Uitbreken in een loflied op de liefde, ja echt wel. Die wat stoffig overkomende redeneerder Paulus, die overigens een briljant en begaafd redenaar was, die gaat een lied zingen. Die gebruikt een ander register in zichzelf, zou je ook eens moeten proberen. Niet het lichaam met gezond functionerende organen en op elkaar afgestelde ledematen en lidmaten is het doel van een gemeente. Maar de weg die nog voortreffelijker is en hoger: de liefde.

IIX

Geen kalverliefde, geen vlinderliefde, geen liefde die alleen op het ego is gericht, geen liefde voor de cijfers of de schema's, geen liefde om de lieve vrede, maar een fundamentele grondhouding, die heel het lichaam van Christus zou moeten doortrekken: liefde voor elkaar. En die liefde kan ook kritisch zijn, eerlijk, die kan ook onliefde aanwijzen en aan de orde stellen. Het is liefde van Christus, het is liefde van God,

en dat is van een andere orde dan doorgaans de mensenliefde is. Die is gebaseerd op de Ene Bron waaruit wij allen afkomstig zijn, maar die velen gaandeweg het leven uit het oog hebben verloren, omdat er zelfliefde en ego bij kwam kijken, en materialisme en gemakzucht en de onuitroeibare drang om zichzelf te manifesteren. Die Ene Bron, dat Ene Licht, waaruit alle verscheidenheid voortgekomen is, die Ene grote onvoorwaardelijke Liefde van God, die zou de motor moeten zijn voor al wat we zeggen én doen.

IX

Liefde van God brengt je over je eigen beperkte grenzen heen. Liefde van God beperkt zich niet tot het Israël van Jezus' dagen en evenmin tot het Israël van onze dagen. Liefde van God kent geen grenzen, geen menselijk gemaakte geografische grenzen. Iets van het wegvallen van grenzen, ook van geloofsgrenzen en politieke grenzen werd zichtbaar toen in de watersnoodramp die gisteren 72 jaar geleden plaatsvond, hulp uit heel de wereld kwam om de getroffenene te helpen. In reactie daarop besloot de kerk om voortaan elke eerste zondag van februari aandacht te hebben voor werelddiakonaat: het helpen van behoeftigen over de grenzen van je eigen land en cultuur heen. Vandaar dus ZWO-dienst vandaag. De W uit deze afkorting is Werelddiakonaat. En daarbij hoort een voorbeeld, vandaag is dat de Stichting Mariëttes Childcare, waarover we straks meer horen. Maar meer dan een voorbeeld alleen hoort er bij vandaag een statement, een credo, een boodschap voor hart en ziel: het oog en het hart voor mensen voorbij onze eigen grenzen is een oefening in het mens zijn, is een eyopener dat onze wereld groter is dan ons eigen perceel, ons eigen erf, ons eigen stukje aarde, ons eigen stukje geloof, ons eigen stukje traditie, ons eigen orgaan. Ons lichaam is veel groter, onze ziel is veel ruimer. Onze Bron is veel dieper. Onze liefde zou, in de lijn van de Schepper en in het Spoor van Jezus iets minder beperkt en kortzichtig moeten zijn.

Amen